

Aapjes kijken. Oog in oog met de berggorilla's

Het staat hoog genoteerd op menig 'bucketlist': een gorillatrekking. Oog in oog staan met wellicht de meest imposante dieren van het regenwoud. Het kan in Bwindi Impenetrable National Park, in het uiterste zuidwesten van Oeganda.

Ik heb buikpijn. Van opwinding, van spanning. Ga ik ze daadwerkelijk zien? Hoe ver moet ik daarvoor lopen? Zou het eng zijn? Op de dag van de trekking begeef ik me in klein comité - een Italiaans echtpaar op leeftijd, een stille Chinees en drie fitte outdoortypes - naar het onderzoekscentrum midden in Bwindi, waar de tocht van start gaat. Iedereen is opmerkelijk stil. Na lang dromen, een dagenlange reis over ruig terrein en het betalen van zeshonderd dollar voor een permit lijkt het voor 'ons uitverkorenen' daadwerkelijk te gaan gebeuren. Het voelt onwerkelijk. Als kind al rende ik in Artis direct naar de gorilla's toe. 'Aapjes kijken!' Dit keer zal er geen veiligheidsglas tussen staan.

Even denk ik in een guerrillaoorlog te zijn beland. Tientallen imposante kerels, gehuld in camouflagekleding en uitgerust met een groot geweer, wachten ons op. Het blijken rangers en trackers te zijn, verbonden aan de Uganda Wildlife Authority (UWA). Deze organisatie is verantwoordelijk voor het reguleren en uitvoeren van toeristische tochten naar de gorilla's, die zijn toegestaan sinds 1993. Bwindi National Park beslaat een kleine 350 vierkante kilometer. Daarbinnen leven evenzoveel gorilla's, wat de helft is van de totale populatie berggorilla's in de wereld.

Chef-ranger David vertelt: "Gorilla's leven met hun familieleden in groepen. Het onderzoekscentrum volgt al jarenlang een aantal van deze families. We bestuderen hun gedrag: omgangsvormen, eetgewoonten, voortplanting en bedreigingen van buitenaf. Ondanks gevaren als stropers en ziekten neemt de populatie de afgelopen jaren structureel toe."

Ik ben ingedeeld voor een bezoek aan de dertienkoppige 'Rushegura-familie'. Aan de hand van foto's uit het familiealbum stelt David het gezelschap voor. "Buzinza en Bibande zijn twee van de dames, Kamara en Kabunga zijn de jongste kinderen en dit is Kabukojo, papa Silverback, de baas van het hele spul."

Soms wordt de familie al na een half uur lopen gevonden, soms ook kan dit vijf tot zes uur duren. Trackers zijn al vroeg vertrokken om de Rushegura's voor ons op te sporen. De instructies van David zijn helder. "Blijf op tenminste acht meter afstand, beweeg niet in het geval van een aanval en neem tenminste vier liter water mee in je rugzak. Zorg dat je een stevige wandelstok hebt. Het is erg vochtig en dus glad." Mijn buikpijn neemt toe. Ik ben niet uitzonderlijk fit en blink ook niet uit in souplesse. Ik besluit gebruik te maken van een porter. De uiterst zachtaardige Stanley zwaait mijn felrode rugzak op zijn camouflage-uitrusting en pakt mijn hand, om deze de komende uren niet meer los te laten.

Daar gaan we. In ganzenpas. Het eerste stuk is nog goed begaanbaar, maar al snel gaat het brede pad over in een smal pad om daarna nagenoeg te verdwijnen. David loopt voorop en baant de weg. Met een machete kapt hij af en toe wat takken weg. Ik ben blij met Stanley. Op moeilijke stukken wijst hij me precies waar mijn voeten neer te zetten. Ik ontspan en kijk om me heen. De kleur groen krijgt een geheel nieuwe betekenis.

Na drie kwartier steekt David zijn arm omhoog. Het stopteken. Er klinkt een stem uit zijn portofoon en David richt zich tot ons. "Ze zijn vlakbij. Bereid je voor." Dit betekent snel een laatste slok water, want om alle risico op de overdracht van menselijke ziekten en gewoonten te vermijden, moeten we alles achterlaten. Rugzak, wandelstok, eten en dus zelfs het water. Alleen een camera mag mee.

En dan, toch nog behoorlijk opeens, sta ik letterlijk oog in oog met Kabukojo! Het meer dan manshoge, harige gevaarte zit in kleermakerszit gemoedelijk om zich heen te kijken. Alle starende mensenogen ten spijt lijkt hij behoorlijk ontspannen. Af en toe rolt hij op zijn rug of strekt hij zijn poten. Wij zijn muisstil. Enkel het luidruchtig smakken van papa Silverback op een sappige tak is te horen.

Midden in het regenwoud van Oeganda wordt de wereld klein. Kabukojo en ik maken oogcontact. Ik met bonzend hart. Hij onverstoort. "Het is goed hoor. Jij bent mijn gast, maar ik gedoog je", zo lijkt hij te zeggen. Op een merkwaardige manier voel ik verbondenheid. Voor het eerst begrijp ik wat de Happinez bedoelt met 'In het hier en nu zijn'. Voor even is de wereld niet groter dan wij samen. Kabukojo en ik. Tot Stanley in mijn hand knijpt. "You're with the gorilla's", fluistert hij. Inderdaad, ik kan het bijna niet geloven.

Een stukje verderop bevindt zich de rest van de familie. Totaal relaxed wordt er gedut, gedold en permanent gegeten. Licht misprijzend word ik aangestaard en ik schiet in de lach. Artis eat your heart out, dit is nog eens aapjes kijken! Wie kijkt en wie bekeken wordt, dat is geen uitgemaakte zaak.

De maximale bezoektijd van een uur vliegt voorbij, de minimale afstand van acht meter blijkt een formaliteit. Iedereen beleeft zijn eigen Happinez-moment.

